

EXPUNERE DE MOTIVE

La nivelul economiei naționale, la 31.12.1997 volumul plăților restante al agenților economici către bugetul de stat depășea cifra de 31.000 miliarde lei, în timp ce datoria restantă a bugetului de stat față de aceștia era de peste 12.000 miliarde lei.

Analizele efectuate cu privire la situația economico-financiară a agenților economici cu capital majoritar de stat – principali debitori (regii autonome și societăți comerciale) denotă faptul că fiecare dintre aceștia este, la rândul său, generator de arierate dar, și "beneficiar" al acestora. Suplimentar, se poate observa că, și bugetul de stat, la rândul său, are această dublă "calitate". Utilizarea, în continuare, numai a metodelor tradiționale, cum ar fi, spre exemplu, plățile compensatorii (bi, tri sau multilaterale) care constau în stingerea reciprocă, scriptică sau în natură, a datoriilor pe care agenții economici participanți le înregistrează unul față de celălalt la un moment dat, în contabilitate, nu este de natură a contribui decât parțial și pe o scurtă perioadă de timp la diminuarea blocajelor financiare existente în economie deoarece, în fapt, circuitul monetar nu este revigorat, o serie de datorii, cum ar fi cele către bugetul de stat, bugetele locale, bugetele de asigurări sociale, diferite taxe și impozite directe sau indirecte, precum și cele salariale neputând fi stinse. Pe de altă parte, această metodă, în lipsa unor circuite financiare concrete între furnizori și beneficiari, determină ca, după o relativ scurtă perioadă beneficiarul să se regăsească în situația imposibilității de a plăti facturile scadente, fie datorită faptului că resursele financiare au fost utilizate spre acoperirea altor debite, fie datorită faptului că, la rândul lor, alți agenți economici nu și-au achitat datorile generate de furnizori de produse sau prestări de servicii.

O astfel de revigorare a fluxurilor financiare reale între agenții economici, în condițiile determinate de utilizarea exclusivă a acestui tip de metode ar presupune noi emisiuni monetare pe piață, ceea ce, în ultima instanță ar fi de natură a crea puternice puseuri inflaționiste.

În altă ordine de idei se poate considera ca nefiind oportună, cel puțin în acest moment, decât cu foarte puține excepții, utilizarea metodei conversiei datoriilor în acțiuni, atât datorită "apetitului" manifestat în această etapă pe piețele de capital, inclusiv în ceea ce privește nivelul prețurilor de tranzacționare raportat la valorile nominale a titlurilor de valoare cât și datorită sferei restrânse și aleatorii de aplicabilitate.

Având în vedere aceste elemente, apare ca necesară schimbarea abordării conceptuale a fenomenului complex presupus de blocajul financiar

Proiectul de lege care vă este prezentat spre adoptare presupune abordarea blocajului financiar sub două aspecte care însă prin aplicare nu exclud folosirea simultană a altor tehnici utilizate în domeniu până în prezent.

Astfel, într-un termen stabilit prin lege MINISTERUL FINANTELOR, va determina volumul datoriilor pe care statul le înregistrează, la un moment dat (considerat moment de referință), față de agenții economici, indiferent de forma de proprietate asupra capitalului acestora (regii autonome, societăți comerciale la care statul este încă acționar, indiferent de cota de capital deținută, societăți comerciale cu capital integral privat, fie că acestea sunt rezultate din privatizarea unor societăți constituite prin transformarea fostelor întreprinderi de stat, fie că sunt constituite prin liberă inițiativă, asociații familiale, întreprinzători individuali, asociații, etc.). După momentul de referință, Ministerului Finantelor i se interzic, prin aceeași lege, întârziiri la plata datoriilor față de agenții economici. Orice întârziere este purtătoare de penalități echivalente cu rata dobânzii de referință, majorată cu 10%, practică de Banca Națională a României. Penalizarea va fi suportată din fondurile proprii alocate prin Legea Bugetului de Stat acestui minister și va fi recuperată de la persoanele fizice, angajați ai ministerului care cauzează restanța la plată.

Odată determinat nivelul datoriilor pe care statul le înregistrează față de agenții economici, MINISTERUL FINANTELOR, abilitat de Guvern, va efectua, în echivalentul valoric nominal al acestora, o emisiune specială de titluri (denumite generic "LEU-DATORIE"), netranzactionabile, având ca unică utilizare stingerea datoriilor pe care agenții economici posesori le înregistrează față de bugetul de stat, bugetele locale, bugete de asigurări sociale, bănci, alți creditori.

Valoarea nominală unitară a acestor titluri va fi determinată de MINISTERUL FINANTELOR, astfel încât datoriile înregistrate față de fiecare agent economic, să poată fi plătite integral.

Din cuantumul acestei emisiuni, fiecărui agent economic creditor i se alocă o suma egală cu datoria pe care statul o înregistrează față de acesta, indiferent de sursa generatoare a respectivei datorii.

Emisiunea, repartizarea acesteia pe agenți economici, precum și distribuția efectivă a titlurilor către agenții economici creditori, se efectuează în cadrul unui termen stabilit prin lege, dar nu mai mare de 90-120 de zile.

În termen de 24 de ore de la primirea titlurilor de cont la care este îndreptățit, fiecare agent economic va efectua plățile convenite pentru stingerea datoriilor pe care le înregistrează, în următoarea ordine: (a) bugetul de stat; (b) bugetele locale; (c) bugetul asigurărilor sociale; (d) furnizorii de energie electrică, termică, alte utilități; (e) bănci; (f) alți creditori. Nu pot fi acoperite creanțele față de terți, decât după plata integrală a datoriilor menționate la pct. (a), (b) și (c). Sumele, reprezentate prin titlurile LEU-DATORIE, astfel încasate se scot din circulație prin grija MINISTERULUI FINANTELOR.

Creditorii menționați la pct. (d), (e) și (f), vor proceda, în termen de 24 de ore de la incasarea, din partea debitorilor lor, a titlurilor de valoare în echivalentul valoric

nominal al datoriei, la efectuarea plăților, respectând ordinea de acoperire a datoriilor menționată la paragraful anterior.

La retragerea completă din circulație a titlurilor "LEU-DATORIE" se va putea determina valoarea blocajului financiar net, prin cuantificarea datoriilor rămase neacoperite, față de buget și față de alți creditori.

Având în vedere graficul de timp propus, estimăm că această fază poate fi finalizată în cel mult 12 luni din momentul adoptării legii.

Valoarea titlurilor "LEU-DATORIE" este, în mod cert, inferioară sumei totale a datoriilor înregistrate de agenții economici atât față de buget cât și față de ceilalți creditori. De aceea apare necesitatea ca, în paralel cu desfășurarea primei faze (emitere-retragere completă a titlurilor de cont "LEU-DATORIE") să se desfășoare și o a doua, aceea a efectuării de plăți efective de către agenții economici către buget, pe de o parte și, între ei, pe de alta.

Pentru stimularea efectuării acestor plăți efective este propus un sistem de reeșalonare a datoriilor, în funcție de momentul în care se efectuează plățile, moment calculat de la data intrării în vigoare a legii (fiind luate în considerație numai datoriile efective existente la momentul de referință, debitorii urmând a fi exonerati de plata penalizărilor de întârziere aferente datoriilor pe care le înregistrează fiecare în contabilitate. În schimb, ei vor plăti, odată cu efectuarea fiecărei tranșe convenită cu creditorul, o sumă egală cu dobânda de referință a Băncii Naționale a României, valabilă la data efectuării respectivei plăți.

În condițiile în care un debitor efectuează plăți în avans față de graficele stabilite contractual cu creditorii săi, atunci i se acordă o serie de facilități de plată, calculate ca procente din dobânda de referință menționată la alineatul precedent.

Dacă un agent economic a efectuat plățile aferente datoriei într-una din fazele grilei prevăzute contractual și, ulterior, într-o perioadă minimă stabilită prin lege, acumulează noi arierate față de buget, reducerile corespunzătoare se anulează, agentul economic fiind obligat la restituirea întregii datorii.

În cazul agenților economici care, la expirarea termenelor limită maximă prevăzute de lege nu pot să-și achite efectiv datoria, se vor lua, de către organele abilitate prin lege măsuri de reconversie a datoriilor în acțiuni, de valorificare a gajurilor constituite prin contractele economice încheiate sau, după caz de intrare în procedura de lichidare administrativă.

De altfel, în funcție de condițiile concrete pe care le înregistrează fiecare agent economic debitor, în paralel cu desfășurarea mecanismului propus prin proiectul legii de diminuare a blocajului financiar se pot utiliza și alte proceduri prevăzute de alte acte normative având aceeași finalitate.

Pentru formalizarea cadrului și atestarea facilităților de plată a arieratelor debitorii și creditorii vor încheia protocoale a căror bună executare va fi gestionată printr-o instituție financiară.

Opțional, pe baza consimțământului scris al acestora, aceeași procedură se poate aplica și între societăți comerciale cu capital privat sau între acestea, în calitate de creditori și cele cu capital majoritar de stat, societăți sau companii naționale, regii autonome, societăți bancare sau societăți de asigurare/reasigurare în calitate de debitori.

Având în vedere cele prezentate, precum și impactul pozitiv pe care actul normativ propus spre aprobare îl poate avea asupra climatului macro și microeconomic din România, vă propunem aprobarea proiectului de lege anexat.

INIȚIATORI:

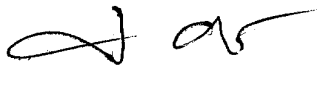
Senator Ulm Nicolae SPINEANU - PNȚCD 

Senator Viorel CATARAMĂ - PNL 

Senator Vicențiu GĂVĂNESCU - PNL 

Senator Vasile UNGUREANU - PNL 

Senator Teodor HAUCA - PD 

Senator Ioan Sabin POP - PD 

Senator Cazimir Benedict Ionescu - PD

Senator Ioan MOISIN - PNȚCD 

Senator Doru Laurian BĂDULESCU - PDSR

Senator Doru Gaita - PDSR

Senator Marcu BURTEA - PDSR

Senator Preda FLOREA - PRM 

Senator Zoltan Valentin PUȘCAȘ - UDMR 